

Okul Öncesi Çocukların Oyuncak Tercihleri, Oyun Davranışları ve Sosyal Duygusal Uyumu Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Assessment of the Relationship between Toy Preferences of Preschool Children and Their Play Behaviors and Social Emotional States

Emel SEZİCİ¹ , Deniz YİĞİT²

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kütahya, Türkiye

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

ÖZ

Amaç: Araştırma, okul öncesi çocukların oyuncak tercihleri, oyun davranışları ve sosyal duygusal uyumu arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma analitik ve kesitsel tiptedir. Araştırmanın örneklemi belirlenen tarihlerde anaokuluna devam eden 155 çocuk ve annesi oluşturmuştur. Araştırma verileri “Çocuk Bilgi Formu”, “Oyuncak Tercih Formu”, “Okul Öncesi Oyun Davranışı Ölçeği” ve “Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği” ile elde edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların 74’ü kız, 81’i erkek, %48,4’ü beş yaşında ve %51,6’sı altı yaşındadır. Araştırmaya katılan erkek çocukları maket uçakları, gemileri, evleri (%62,9) ve oyuncak savaş aletlerini (%77,8), kız çocuklarından çok daha fazla tercih ettikleri belirlenmiştir (%25,7, %6,8). Erkek çocuklarının itiş kakış oyun ve yalnız pasif oyun davranışları kız çocuklarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek saptanmıştır ($p<0,05$). Çocukların sosyal duygusal uyumları ile itiş kakış oyun davranışları arasında negatif yönde orta düzeyde ($p=0,001$), sosyal oyun davranışları arasında pozitif yönde orta düzeyde ($p=0,001$), sessiz oyun davranışları arasında da negatif yönde zayıf düzeyde ($p=0,003$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırma sonuçları çocukların oyuncak tercihleri, oyun davranışları ve sosyal duygusal uyumları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

ABSTRACT

Objective: The research has been planned with the purpose of assessing the relationship among toy preferences of pre-school children and their play behaviors and socioemotional adaptation.

Methods: This is an analytical and sectional type of research. Samples of the research consisted of 155 nursery school children and their mothers between the predetermined dates. The research data have been obtained through “Child Information Form”, “Toy Preference Form”, “Pre-school Play Behavior Scale” and “Marmara Social Emotional Adaptation Scale”.

Results: Seventy-four girls, and 81 boys participated in the research. Study population consisted of 5 (48.4%), and 6-year-old (51.6%) children. It has been determined that boys participating in the research preferred model planes, ships, houses (62.9%) and toy warfare tools (77.8%) much more frequently than girls (%25.7, and %6.8, respectively). It has been determined that boys displayed hustle and bustle play and lonely passive play behaviors significantly more frequently than girls ($p<0.05$). A negative, medium level of statistically significant relationship between socioemotional adaptations and hustle and bustle play behaviors of children ($p=0.001$), a positive, medium level statistically significant relationship between their social play behaviors and socioemotional adaptations ($p=0.001$), a negative, weak statistically significant relationship between their quiet play behaviors and socioemotional adaptations ($p=0.003$) have been determined.

Conclusion: Results of the research indicate a significant relationship between children’s toy preferences and their social behaviors and socioemotional adaptations.

Anahtar kelimeler: Oyun, oyuncak seçimi, oyun davranışı, sosyal uyum

Keywords: Play, toy preference, play behavior, social adaptation

Yazışma adresi: Dr. Öğr. Üyesi Emel Sezici,
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi 78 Nolu
Oda, 43000 Kütahya - Türkiye
e-posta: emel.sezici@ksbu.edu.tr

ORCID

E. Sezici 0000-0002-6325-6607
D. Yiğit 0000-0001-5627-7963

Atf vermek için: Sezici E, Yiğit D. Okul öncesi çocukların oyuncak tercihleri, oyun davranışları ve sosyal duygusal uyumu arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. Jaren. 2019;5(3):178-87.

© Telif hakkı G.O.P Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi. Logos Tıp Yayıncılık tarafından yayınlanmaktadır.
Bu dergide yayımlanan bütün makaleler Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
© Copyright Association of Publication of the G.O.P. Taksim Training and Research Hospital.
This journal published by Logos Medical Publishing.
Licensed by Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

Alındığı tarih: 20.07.2018

Kabul tarihi: 25.06.2019

GİRİŞ

Okul öncesi dönem; çocukların en hızlı öğrendiği, öğrenirken yaşamına olumlu yön verebileceği ya da kalıcı hasarlara yol açacak alışkanlıklar kazandığı önemli bir dönemdir. Bu dönemde çocuğun en etkili öğrenme araçlarından biri oyundur ⁽¹⁾. Oyun; çocukların kendisi ve çevresi ile ilgili bilgi edinmesini sağlayarak çocukların fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmesini sağlayan en etkili araçlardan biridir ^(2,3). Bu nedenle çocukların yemeğe ve uykuya gereksinimi olduğu kadar oyuna da gereksinimi vardır ⁽⁴⁾. Yapılan araştırmalarda, oyunun çocuğun hayal gücünün zenginleşmesinde, yaratıcılık duygularının ortaya çıkmasında, akranlarıyla etkileşime geçerek sosyalleşmede, sosyalleşerek bulunduğu toplumun kurallarını öğrenmede etkili olduğu belirtilmiştir ^(1,5,6).

Çocuklar gelişimleri boyunca hayal güçlerini kullanarak, basit oyun türlerinden karmaşık oyun türlerine kadar birçok oyun türüyle ilgilenirler. Oyun sürecinde, çocukların oyun davranışları ile birlikte sahip oldukları fiziksel ve bilişsel farklılık gösterir ⁽⁶⁾. Çocukların gelişimlerinin değerlendirilebilmesi için bu farklılıkların ne olduğunun, çocukların neden oyun oynadıklarının ve gelişimlerine olan katkısının bilinmesi çok önemlidir. Bu nedenle çocukların akranlarıyla olan iletişim becerileri, sosyal uyumları ve sosyal çatışmaları incelenmelidir ⁽⁷⁾. Çocukların oyun sırasındaki davranışları aile ve öğretmen tarafından gözlem yöntemi ile sağlıklı bir şekilde değerlendirilmelidir ⁽⁸⁾. Çocukların oyun davranışlarının değerlendirilebilmesi için seçtikleri oyuncakların ve oynadıkları oyunların yorumlanması gerekir ⁽⁷⁾.

Literatür incelemesinde çocukların oyun davranışlarını; bireysel olarak, kendi doğal ortamlarında ve çocukların günlük rutinleri içerisinde derinlemesine inceleyen az sayıda çalışmaya rastlanmıştır ^(4,6,7). Bu nedenle çalışmada, okul öncesi çocukların oyuncak tercihleri, oyun davranışları ve sosyal duygusal uyumu arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Çocukların cinsiyetlerine göre oyuncak tercihleri değişir mi?
- Çocukların cinsiyetleri ile oyun davranışları ara-

sında farklılık var mıdır?

- Çocukların, okul öncesi sosyal duygusal uyum davranışları ile oyuncak tercihleri arasında ilişki var mıdır?
- Çocukların, okul öncesi oyun davranışları ile oyun tercihleri arasında ilişki var mıdır?
- Çocukların, okul öncesi oyun davranışları ile sosyal duygusal uyum davranışları arasında ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu araştırma analitik ve kesitsel tipte bir çalışmadır.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma Kütahya ili Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı üç anaokulda 15.03.2018-01.06.2018 tarihleri arasında yapılmıştır.

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın evrenini, Kütahya il Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 11 (6 devlet, 5 özel) anaokulda öğrenim gören 452 çocuk oluşturmuştur. Araştırmada olasılıklı örneklem yöntemlerinden tabakalı örneklem yöntemine göre okulların aylık ücretleri doğrultusunda alt, orta ve üst grup olmak üzere üç anaokulu seçilmiştir. Araştırmanın örneklemini, evren (N=452 çocuk) içinden araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 155 çocuk oluşturmuştur. Gpower 3.1 programı yardımıyla tip 1 hata olasılığının (anlamlılık düzeyi) 0,05, bivariate testlerin gücünün %90 ve etki büyüklüğünün 0,5 olacak şekilde yapılan güç analizi sonucunda 148 örneklem sayısının yeterli olduğu bulunmuştur. Araştırmaya dahil edilme kriterleri; çocuğun 60-72 ay arasında olması, annelerin ve öğretmenlerin çalışmaya katılmayı kabul etmesi ve anketlerin doldurulduğu tarihlerde belirlenen anaokullarda tam ya da yarım gün olarak öğrenim görmesidir. Araştırmaya 60-72 ay arasında olan, üç anaokulda öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya istekli tüm çocuklar dahil edilmiştir.

Araştırmanın Etik Boyutu

Çalışmanın uygulanabilmesi için Kütahya il Milli Eğitim Müdürlüğünden kurum izni ve Dumlupınar Üniversitesi Etik Kurul onayı (08.03.2018 tarihli ve 2018/02 sayılı), verilerin toplanması için, çalışmaya başlanmadan önce okul yönetimi ve öğretmenlerle

görüülerek sözel izinleri alınmıştır. Ailelere ve ööretmenlere çalışmanın amacı ve verilerin kimseye paylaşılmayacağına ilişkin güvence verilerek ailelerden sözlü ve yazılı bilgilendirilmiş gönüllü olur alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Veriler, araştırmanın amacı ve süresi açıklandıktan sonra ööretmenler ve araştırmaya katılmayı kabul eden çocukların aileleri tarafından anket yöntemi ile elde edilmiştir. “Aileler Çocuk Bilgi ve Oyuncak Tercih Formu”nu, ööretmenler ise Okul Öncesi Oyun Davranışı Ölçeği”ni ve “Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği”ni her çocuk için ayrı ayrı doldurmuştur. Her çocuk için anketlerin doldurulması ööretmenler tarafından yaklaşık 15 dk.’da, anneler tarafından yaklaşık 5 dk.’da tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri “Çocuk Bilgi Formu”, Oyuncak Tercih Formu”, “Okul Öncesi Oyun Davranışı Ölçeği” ve “Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği” ile elde edilmiştir.

Çocuk Bilgi Formu: Bu form, araştırmaya katılan çocukların cinsiyet ve yaş bilgilerini içeren iki sorudan oluşmaktadır ve çocukların anneleri tarafından doldurulmuştur.

Oyuncak Tercih Formu: Araştırmacı tarafından literatür doğrultusunda geliştirilmiş olup, formda beş ve altı yaş çocuklarının oynayabileceği on üç adet oyuncak grubu yer almaktadır. Form, anneler tarafından yapılan gözlemlerle doldurularak, çocukların oyun oynarken tercih ettikleri oyuncak türlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Okul Öncesi Oyun Davranışı Ölçeği: 1998 yılında Robert J. Coplan ve Kenneth H. Rubin tarafından geliştirilmiş ölçek toplam on sekiz maddeden ve beş alt ölçekten (sessiz oyun davranışı alt ölçeği, yalnız-pasif oyun davranışı alt ölçeği, yalnız-aktif oyun davranışı alt ölçeği, sosyal oyun davranışı alt ölçeği, itiş-kakış oyun davranışı alt ölçeği) oluşmaktadır. Ölçeğin amacı çocukların oynadıkları oyunlar sırasında sergiledikleri bireysel davranışlarını ööretmen görüşlerine dayanarak belirlemektir. Her maddeden alınabilecek en düşük puan 1, en yüksek puan 5’tir. Alt ölçeklerden alınan toplam puan, çocuğun o oyun

davranışı oyun boyunca ne kadar sıklıkta gösterdiğini ifade etmektedir. Alt ölçeklerin iç tutarlılık katsayıları sessiz oyun davranışı alt ölçeği için 0,85; yalnız-pasif oyun davranışı alt ölçeği için 0,79; yalnız aktif oyun davranışı alt ölçeği için 0,76; sosyal oyun davranışı alt ölçeği için 0,96 ve itiş-kakış oyun davranışı alt ölçeği için 0,92’dir ⁽⁹⁾. Bu ölçek Gülay Ogelman ⁽¹⁰⁾ tarafından Türkçeye uyarlanmış ve geçerlilik güvenilirliği yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe formundaki alt ölçek iç tutarlılık katsayıları sessiz oyun davranışı alt ölçeği için 0,86; yalnız-pasif oyun davranışı alt ölçeği için 0,90; yalnız aktif oyun davranışı alt ölçeği için 0,72; sosyal oyun davranışı alt ölçeği için 0,88 ve itiş-kakış oyun davranışı alt ölçeği için 0,86’dır. Bu çalışmada ise sessiz oyun davranışı alt ölçeği için iç tutarlılık katsayısı 0,74; yalnız-pasif oyun davranışı alt ölçeği için 0,86; yalnız aktif oyun davranışı alt ölçeği için 0,73; sosyal oyun davranışı alt ölçeği için 0,84 ve itiş-kakış oyun davranışı alt ölçeği için 0,92’dir. Ölçek, çalışmamızda da çocukların oyun davranışlarını ölçmede güvenilir bir araçtır.

Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği: 2002 ve 2003 yılında geliştirilen ölçek yaşları 6,0-6,11 ay olan çocukların sosyal duygusal uyum düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu ölçeğin, Işık ⁽¹¹⁾ tarafından 60-72 aylık çocuklar için de geçerlik ve güvenilirliği, çalışması yapılmıştır. Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına 405 kız 470 erkek çocuk olmak üzere 876 öğrenci katılmıştır. Faktör Analizi sonucunda 36 maddelik ölçek 19 maddeye indirgenmiştir. Analiz sonuçlarına göre ölçeğin cronbach alpha katsayısının, 0,89; $p < 0,001$ olduğu belirlenmiştir. Ölçek 3’lü likert tipidir (maddelere verilecek yanıtlar “hiçbir zaman”, “bazen” ve “her zaman” şeklindedir) ve çocuğun ööretmeni tarafından doldurulmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 19, en yüksek puan ise 57’dir. Ölçekten alınan yüksek puan, çocuğun sosyal duygusal uyumunun yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (cronbach alpha) 0,87’dir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizi bilgisayar ortamında SPSS paket programı ile yapılmıştır. İstatiksel değerlendirmede ölçek ve alt ölçek toplam puanlarının normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ile belirlenmiş ve verilerin normal dağılıma uymadığı saptanmıştır.

Tanımlayıcı istatistik analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma; gruplara göre kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında ki-kare; normal dağılıma uymayan değişkenlerin gruplara göre karşılaştırılmasında 2 gruplu olanlar için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkileri belirlemek için ise Spearman's Korelasyon testi uygulanmıştır. İstatistiksel testlerde $p < 0,05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma birden fazla kurumda yürütülmüş olup, çalışma sonuçları yalnızca araştırmanın yürütüldüğü kurumları kapsar. Bu nedenle bu araştırma sonuçları diğer bütün kurumlara genellenemez olması araştırmanın ilk sınırlılığıdır. Ayrıca araştırma verilerinin yalnızca çocukların ailelerin ve öğretmenlerin ifadelerinden elde edilmesi ve gözleme dayalı bulgular içermemesi de araştırmanın bir diğer sınırlılığıdır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan çocukların 74'ü kız (%47,7), 81'i (%52,3) erkektir. Yaşa göre dağılımları incelendiğinde çocukların %48,4'ü ($n=75$) beş yaşında, %51,6'sı ($n=80$) altı yaşındadır.

Tablo 1' de, beş ve altı yaş grubu çocukların yaşa ve cinsiyete göre oyuncakları tercih etme durumlarının dağılımları yer almaktadır. Kız çocuklarının %93,2'si ($n=69$) bebeklerle, yumuşak oyuncaklarla oynamayı tercih ederken, erkek çocuklarında bu oran %30,8'dir

($n=25$). Beş yaşında olan kız çocukların %54,1'i ($n=40$) minyatür nesnelere, evcilik, doktor ve tamir setlerini tercih ederken ve erkek çocukların %39,5'i bu oyuncaklarla oynamayı tercih etmemiştir. Legolar, yapbozlar, takmalı çıkarmalı oyuncaklarla oynayan kız çocukların oranı %91,9 ($n=68$), erkek çocuklarında bu oran %96,3'tür ($n=78$). Altı yaşında olan erkek çocuklarının elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncaklarını tercih etme durumları %43,3 ($n=35$), masa üstü, strateji ve zeka oyunlarını tercih etme durumları %48,1 ($n=39$) iken, bu durum kızlarda sırasıyla %14,8 ($n=11$) ve %18,9 ($n=14$)'dur. Top, ip, bilye gibi oyun malzemelerini kızların tercih etme durumları %78,4 ($n=58$), erkek çocukların aynı oyuncakları tercih etme durumları %67,9 ($n=55$)'dur. Araştırmaya katılan erkek çocukları maket uçakları, gemileri, evleri (%62,9, $n=51$) ve oyuncak savaş aletlerini (%77,8, $n=63$), kız çocuklarından çok daha fazla tercih ettikleri belirlenmiştir (%25,7, $n=19$; %6,8, $n=5$). Araştırmanın bu bulgusu doğrultusunda çocukların oyuncak tercihleri cinsiyetlerine göre değiştiği sonucuna varılmıştır.

Tablo 2'de 5 yaşında olan çocuklarının itiş kakış oyun ($U=-4,500$, $p=0,001$) ve yalnız pasif oyun ($U=-2,091$, $p=0,037$) davranışları cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermektedir. Beş yaşında olan erkeklerin itiş kakış oyun (5,15) ve yalnız pasif (12,55) oyun davranışları puan ortalamaları kızların itiş kakış oyun (3,00) ve yalnız pasif (10,14) oyun davranışları puan ortalamasından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Altı yaşında olan çocukların ise

Tablo 1. Yaş ve Cinsiyete Göre Çocukların Oyuncakları Tercih Etme Durumunun Karşılaştırılması.

Oyuncak Türü	Tercih Etme Durumu	Kız				Erkek			
		5 Yaş		5 Yaş		5 Yaş		5 Yaş	
		n	%	n	%	n	%	n	%
Bebekler, hayvanlar, yumuşak oyuncaklar	Ediyor	39	52,7	30	40,5	11	13,5	14	17,3
Minyatür nesnelere, evcilik, doktor ve tamir setleri	Ediyor	40	54,1	30	40,5	27	33,3	22	27,2
Legolar, yap-bozlar, takmalı çıkarmalı oyuncaklar, bloklar	Ediyor	38	51,4	30	40,5	31	38,3	47	58
Elektronik-uzaktan kumandalı-pilli oyuncaklar, bilgisayar oyuncakları	Ediyor	13	17,6	11	14,8	30	37	35	43,3
Elişi oyuncakları, boyalar, kalemler, elişi malzemeleri, hamurlar, boyama kitapları	Ediyor	40	54,1	32	43,2	23	28,4	27	33,3
Eşleştirme, gruplama ve sıralama becerilerini destekleyici oyuncaklar	Ediyor	35	47,3	23	31	27	33,3	43	53,1
Masa üstü oyunları-strateji, zeka oyunları	Ediyor	26	35,1	14	18,9	25	30,9	39	48,1
Müzikli oyuncaklar, minyatür müzik aletleri, çingiraklar	Ediyor	29	39,2	24	32,4	14	17,3	13	16
Hareketli oyuncaklar, bisiklet, kaykay	Ediyor	31	41,8	25	33,8	25	30,8	31	38,3
Oyun malzemeleri-top, ip, bilye	Ediyor	34	45,9	24	32,5	25	30,9	30	37
Güncel kahramanlar	Ediyor	29	39,2	18	24,3	24	29,6	28	34,6
Maket uçaklar, gemiler, evler	Ediyor	10	13,5	9	12,2	30	37	21	25,9
Oyuncak savaş aletleri	Ediyor	2	2,7	3	4,1	19	23,5	44	54,3

Tablo 2. Çocukların Oyun Davranışlarının Yaşa ve Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.

Oyun Davranışları	Yaş	Cinsiyet	N	Ort.	Ss	U	p
Sosyal Oyun Davranışı	5 Yaş	Kız	42	24,52	4,16	-0,284	0,776
		Erkek	33	24,85	3,87		
	6 Yaş	Kız	32	25,19	4,66	-1,312	0,190
		Erkek	48	24,10	4,19		
İtiş Kakış Oyun Davranışı	5 Yaş	Kız	42	3,00	1,73	-4,500	0,001
		Erkek	33	5,15	2,20		
	6 Yaş	Kız	32	3,03	1,56	-4,468	0,001
		Erkek	48	5,33	2,25		
Sessiz Oyun Davranışı	5 Yaş	Kız	42	8,38	2,42	-1,380	0,168
		Erkek	33	9,39	3,23		
	6 Yaş	Kız	32	9,25	3,36	-0,519	0,604
		Erkek	48	8,90	3,75		
Yalnız Pasif Oyun Davranışı	5 Yaş	Kız	42	10,14	4,71	-2,091	0,037
		Erkek	33	12,55	4,15		
	6 Yaş	Kız	32	10,91	3,61	-0,902	0,367
		Erkek	48	11,56	5,46		
Yalnız Aktif Oyun Davranışı	5 Yaş	Kız	42	5,07	2,51	-1,165	0,244
		Erkek	33	5,70	2,16		
	6 Yaş	Kız	32	5,75	2,23	-0,704	0,481
		Erkek	48	5,31	2,36		
Sosyal Duygusal Uyum	5 Yaş	Kız	42	52,38	4,86	-0,961	0,337
		Erkek	33	51,18	6,01		
	6 Yaş	Kız	32	52,94	4,35	-2,289	0,022
		Erkek	48	50,92	4,14		

*U=Mann Whitney U testi, *p<0.05 anlamlı

cinsiyete göre itiş kakış oyun davranışları (U=-4,468, p=0,001) ve sosyal duygusal uyumları (U=-2,289, p=0,022) arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık saptanmıştır. Erkek çocukların itiş kakış oyun davranışları puan ortalamaları (5,33), kızların itiş kakış oyun davranışları puan ortalamasından (3,03), kızların sosyal duygusal uyum puan ortalamalarının da (52,94), erkeklerin puan ortalamalarından (50,92) daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sosyal oyun, sessiz oyun ve yalnız aktif oyun davranışı arasında cinsiyete ve yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir (p>0,05) (Tablo 2).

Tablo 3'te çocukların oyuncakları tercih etme durumları, sosyal duygusal uyumları ile oyun davranışları arasındaki ilişkiye yönelik Spearman Testi sonuçlarına yer verilmiştir. Tabloda korelasyon katsayısının, 0,70-1,00 arasında olması yüksek, 0,70-0,30 arasında olması orta ve 0,30-0,00 arasında olması ise düşük düzeyde ilişki olarak yorumlanmıştır. Çocukların sosyal oyun davranışları ile sosyal duygusal uyumları (r=0,563, p=0,001), bebekler, hayvanlar, yumuşak oyuncakları (r=0,445, p=0,048) ve minyatür nesnelere, evcilik, doktor, tamir setlerini (r=0,406, p=0,044) tercih etme durumları arasında pozitif yönlü orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

Bu sonuca göre çocukların bebekleri, hayvanları, yumuşak oyuncakları, minyatür nesnelere, evcilik, doktor, tamir setlerini tercih etme durumları ve sosyal duygusal uyumları arttıkça sosyal oyun davranışları da artmaktadır (Tablo 3).

Çocukların itiş kakış oyun davranışları ile sosyal duygusal uyum (r=-0,313, p=0,001) ve bebekler, hayvanlar, yumuşak oyuncaklar (r=-0,347, p=0,001) arasında negatif yönlü orta düzeyde; minyatür nesnelere, evcilik, doktor, tamir setleri (r=-0,224, p=0,005), eliş oyuncakları, boyalar, kalemler, eliş malzemeleri, hamurlar, boyama kitapları (r=-0,168, p=0,037) ve müzikli oyuncaklar, minyatür müzik aletleri, çingirakları (r=-0,177, p=0,028) tercih etme durumları arasında negatif yönlü düşük düzeyde; elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncakları (r=0,328, p=0,001), maket uçakları, gemileri, evleri (r=0,313, p=0,001) ve oyuncak savaş aletleri (r=0,400, p=0,001) arasında pozitif yönlü orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki belirlenmiştir (Tablo 3). Çocukların sessiz oyun davranışları ile sosyal duygusal uyumları (r=-0,235, p=0,003) arasında negatif yönlü düşük düzeyde, elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncakları (r=0,217, p=0,007), eşleştirme, gruplama ve sıralama becerilerini destekleyici

Tablo 3. Çocukların Oyuncakları Tercih Etme Durumları, Sosyal Duygusal Uyumları ile Oyun Davranışları Arasındaki İlişki.

Oyuncak Türü	İstatistik	Sosyal Oyun Davranışı	İtiş Kakiş Oyun Davranışı	Sessiz Oyun Davranışı	Yalnız Pasif Oyun Davranışı	Yalnız Aktif Oyun Davranışı	Sosyal Duygusal Uyum
Bebekler, hayvanlar, yumuşak oyuncaklar	r	0,445	-0,347	0,016	-0,079	0,170	0,127
	p	0,048	0,001	0,847	0,330	0,035	0,117
Minyatür nesnelere, evcilik, doktor ve tamir setleri	r	0,406	-0,224	0,121	0,071	0,155	-0,026
	p	0,044	0,005	0,132	0,378	0,044	0,746
Legolar, yap-bozlar, takmalı çıkarmalı oyuncaklar, bloklar	r	-0,140	0,113	0,068	0,198	0,079	0,012
	p	0,082	0,163	0,403	0,026	0,326	0,881
Elektronik-uzaktan kumandalı-pilli oyuncaklar, bilgisayar oyuncakları	r	-0,111	0,328	0,217	0,292	0,135	-0,251
	p	0,168	0,001	0,007	0,001	0,093	0,002
Elişi oyuncakları, boyalar, kalemler, elişi malzemeleri, hamurlar, boyama kitapları	r	-0,036	-0,168	0,041	-0,115	-0,056	0,058
	p	0,661	0,037	0,610	0,156	0,489	0,473
Eşleştirme, gruplama ve sıralama becerilerini destekleyici oyuncaklar	r	-0,036	0,111	0,162	0,215	0,227	-0,068
	p	0,659	0,170	0,042	0,007	0,004	0,403
Masa üstü oyunları-strateji, zeka oyunları	r	-0,050	0,146	0,124	0,172	0,037	-0,070
	p	0,536	0,069	0,125	0,033	0,647	0,384
Müzikli oyuncaklar, minyatür müzik aletleri, çingiraklar	r	-0,042	-0,177	0,151	0,032	0,057	0,046
	p	0,607	0,028	0,060	0,691	0,484	0,567
Hareketli oyuncaklar, bisiklet, kaykay	r	-0,027	0,034	0,214	0,133	0,116	-0,061
	p	0,743	0,679	0,007	0,099	0,151	0,453
Oyun malzemeleri-top, ip, bilye	r	0,083	0,082	0,146	0,208	0,110	0,071
	p	0,304	0,309	0,070	0,009	0,171	0,381
Güncel kahramanlar	r	-0,006	0,006	-0,058	0,003	-0,024	-0,166
	p	0,942	0,937	0,473	0,973	0,763	0,038
Maket uçaklar, gemiler, evler	r	-0,056	0,313	0,024	0,143	0,131	-0,167
	p	0,492	0,001	0,771	0,076	0,106	0,037
Oyuncak savaş aletleri	r	-0,036	0,400	0,009	0,075	-0,057	-0,197
	p	0,657	0,001	0,909	0,356	0,478	0,014
Sosyal Duygusal Uyum	r	0,563	-0,313	-0,235	-0,048	0,037	-
	p	0,001	0,001	0,003	0,556	0,645	-

* $r = Spearman Testi$, * $p < 0,05$ anlamlı

oyuncakları ($r=0,162$, $p=0,042$) ve hareketli oyuncakları ($r=0,214$, $p=0,007$) tercih etme durumları arasında pozitif yönlü orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu sonuca göre çocukların bu oyuncakları tercih etme durumları artıkça sessiz oyun davranışları artmakta, sessiz oyun davranışları arttıkça sosyal duygusal uyumları azalmaktadır (Tablo 3).

Legolar, yapbozlar, takmalı çıkarmalı oyuncakları ($r=0,198$, $p=0,026$), elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncaklarını ($r=0,292$, $p=0,001$), eşleştirme, gruplama ve sıralama becerilerini destekleyici oyuncakları ($r=0,215$, $p=0,007$), masa üstü, strateji zeka oyunlarını ($r=0,172$, $p=0,033$) ve oyun malzemelerini ($r=0,208$, $p=0,009$) tercih etme durumları ile çocukların yalnız pasif oyun davranışları arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur. Bu oyuncakların tercih edilmesi arttıkça çocukların yalnız pasif oyun davranışları da artmaktadır (Tablo 3).

Yalnız aktif oyun davranışları ile çocukların bebekler,

hayvanlar, yumuşak oyuncaklarla ($r=0,170$, $p=0,035$), minyatür nesnelere, evcilik, doktor, tamir setleriyle ($r=0,155$, $p=0,044$) ve eşleştirme, gruplama ve sıralama becerilerini destekleyici oyuncaklarla ($r=0,227$, $p=0,004$) oynamaları arasında pozitif yönlü zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Buna göre bu oyuncakların çocuklar tarafından tercih edilmesi arttıkça yalnız aktif oyun davranışı da artmaktadır. Çocukların sosyal duygusal uyumları ile elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncakları ($r=-0,251$, $p=0,002$), güncel kahramanları ($r=-0,166$, $p=0,038$), maket uçakları, gemileri, evleri ($r=-0,167$, $p=0,037$) ve oyuncak savaş aletlerini ($r=-0,197$, $p=0,014$) tercih etme durumları arasında negatif yönlü düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Bu sonuca göre çocukların bu oyuncakları tercih etme durumları arttıkça sosyal duygusal uyumları azalmaktadır (Tablo 3).

Ayrıca, çocukların sosyal duygusal uyumları ile itiş kakiş oyun davranışları arasında negatif yönde orta düzeyde ($r=-0,313$, $p=0,001$), sosyal oyun davranış-

ları arasında pozitif yönde orta düzeyde ($r=0,563$, $p=0,001$), sessiz oyun davranışları arasında da negatif yönde zayıf düzeyde ($r=-0,235$, $p=0,003$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Çocukların sosyal duygusal uyumları arttıkça sosyal oyun davranışları artmakta, itiş kakış ve sessiz oyun davranışları da azalmaktadır (Tablo 3).

TARTIŞMA

Çocukların oyuncak tercihlerinin cinsiyetlerine göre değişiklik gösterdiği, kızların daha çok yumuşak oyuncaklarla, minyatür nesnelere, evcilik, doktor ve tamir setleri ile oynamayı tercih ettikleri, erkeklerin ise araba, bilgisayar oyunu, maket uçaklar, savaş aletleri ve gemiler ile oynadığı belirlenmiştir. Güney⁽¹²⁾ tarafından yapılan çalışmada, ebeveynlerin çocuklarının cinsiyetlerine özgü oyuncaklarla oynamasını tercih ettikleri, bu oyuncaklardan mutfak setlerinin daha çok kızlar tarafından tercih edildiği, alet setlerinin ise erkekler tarafından tercih edildiği belirlenmiştir. Başka bir çalışmada, ebeveynlerin kızları için bebek, ev ve mutfak seti gibi oyuncakları, erkekler için ise asker maketleri, araba, tabanca, tamir seti gibi oyuncakları tercih ettiği belirtilmiştir⁽¹³⁾. Güder ve Yıldız'ın⁽¹⁴⁾ çalışmasında ise, kızların daha çok bebek ile erkeklerin ise arabalar ile oynadığı belirtilmiştir. Başka bir çalışmada da ebeveynlerin kız çocukları için bebekleri tercih ederken erkek çocukları için araba, maket, hayvan figürü gibi oyuncakları tercih ettiği belirtilmiştir⁽¹⁵⁾. Yapılan farklı çalışma sonuçlarına göre, cinsiyetin oyuncak tercihinin etkilediği, eğitici oyuncaklar, ahşap-plastik legolar, kitaplar, kuklalar, müzik ve ritm aletleri gibi oyuncakların her iki cinsiyette de tercih edildiği, mutfak eşyaları ve bebeklerin daha çok kızlar tarafından, arabalar, plastik hayvan ve asker maketleri gibi oyuncakların da daha çok erkekler tarafından tercih edildiği belirlenmiştir⁽¹⁶⁻¹⁸⁾. Shojaee ve ark.'nın⁽¹⁹⁾ yaptıkları çalışmada ise bisiklet, hamur oyunu gibi oyuncakların her iki cinsiyette de tercih edildiği, arabanın daha çok erkekler tarafından bebeklerin ise daha çok kızlar tarafından tercih edildiği, yaş ilerledikçe cinsiyete bağlı olmayan oyuncak tercihinin arttığı belirtilmiştir. Bu sonuçlara göre ailelerin çocuklarının cinsiyetine göre oyuncak tercihinde bulunduğu, oyuncak tercihlerinin de cinsiyete göre, farklılık gösterdiği görülmektedir.

Çalışmamızda, çocukların sosyal duygusal uyumları ve bebekleri, yumuşak oyuncakları, evcilik, doktor, tamir setlerini tercih etme durumları arttıkça sosyal oyun davranışlarının arttığı belirlenmiştir. Bu sonuca, okul öncesi dönemde çocuklarla en çok vakit geçiren aile ve öğretmenlerin değerlendirmeleri sonucu ulaşılmıştır. Çalışmamızla paralel olarak, yapılan bir çalışmada çocukların oyuncak tercihlerinin sosyal uyum davranışlarını olumlu etkilediği belirtilmiştir⁽²⁰⁾. Türkiye'de 1986-2013 yılları arasında okul öncesinde oyun ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada da oyun davranışının sosyal duygusal gelişimi sağlamada ve kişilere arası iletişim üzerinde etkili olduğu bildirilmiştir. Oyunun etkileri belirlenirken de öğretmen ve ebeveynlerin görüşleri alınmıştır⁽⁴⁾. Başka bir çalışmada ise oyunun, çocuklarda kurallara uyma, rica etme, çevre ile uyumun artması gibi davranışları artırarak çocuklardaki sosyal uyumun artmasını sağladığı bulunmuştur⁽²¹⁾. Okul öncesi çocuklarda oyun davranışlarını belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada da sosyal oyun davranış puanlarının yüksek olduğu belirtilmiştir⁽⁸⁾. Bu sonuç, çocuğun bu oyuncak türlerini seçerek daha fazla sosyal oyun davranışı sergileyebileceğini ve sosyal oyun davranışı ile oynayan çocuğun da sosyal duygusal uyumunun yüksek olabileceğini göstermektedir.

Çalışmamızda, çocukların itiş kakış oyun davranışlarını tercih ettiği, bu oyun tercihi arttıkça bebekler, hayvanlar, yumuşak oyuncaklar, minyatür nesnelere, evcilik, doktor, tamir setleri, eliş oyuncakları, boyalar, kalemler, eliş malzemeleri, hamurlar, boyama kitapları ve müzikli oyuncaklar, minyatür müzik aletleri, çingirakları tercih etme durumları ve sosyal duygusal uyumları azaldığı, elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncakları, maket uçakları, gemileri, evleri ve oyuncak savaş aletleri tercih etme durumlarının arttığı belirlenmiştir. Erkek çocukların itiş kakış oyun ve yalnız pasif oyun davranışlarını kızlara göre daha fazla tercih ettiği, kızlarda itiş kakış oyun davranışları puanı daha düşük sosyal duygusal uyumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Erkek çocukların kız çocuklara göre daha fazla şiddet içeren oyunlar oynamasının itiş kakış oyun davranışlarının artmasına, çevresiyle iletişiminin bozulmasına, sosyal çevresi ile uyumunun azalmasına neden olduğu düşünülmektedir. Çalışmamızla paralel olarak, yapılan çalışmalarda, okul öncesi dönemdeki çocuklarda

kızların, sosyal-duygusal uyumlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir^(22,23). Gökçe'nin yaptığı çalışmada da, kızların akranlarıyla etkileşiminin erkeklerden daha fazla olduğu, çocukların sosyal-duygusal uyumlarında, sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma ve sosyal duruma uygun tepki vermede cinsiyetin önemli bir faktör olduğu bulunmuştur⁽²⁴⁾. Başka bir çalışmada da, itiş kakış oyun davranışlarının okul öncesi dönemde sık görüldüğü ve bu davranışın erkek çocuklarda kızlara göre daha fazla olduğu belirtilmiştir⁽²⁵⁾. Bu çalışmaların aksine, Duman ve Temel⁽²⁶⁾ yaptıkları çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının itiş kakış oyun davranışlarının oldukça az olduğu bulunmuştur. Çalışmamızda, sosyal oyun, sessiz oyun ve yalnız aktif oyun davranışının ise cinsiyete göre değişmemesinde, oyun davranışlarının aile ve arkadaş çevresinden de etkilenmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Coelho ve ark.⁽⁵⁾ yaptıkları çalışmada, çocukların oyun davranışlarının akranlarıyla olan ilişkilerinden de etkilendiği belirtilmektedir. Başka bir çalışmada da, çocukların sosyal uyumlarının artmasında oyun davranışlarının etkili olduğu bildirilmiştir⁽²⁷⁾.

Çalışmamızda, legolar, yapbozlar, elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncaklarını, masa üstü, strateji zeka oyunlarını tercih eden çocuklarda yalnız pasif oyun davranışlarının arttığı; bebekler, yumuşak oyuncaklarla, evcilik, doktor, tamir setleriyle ve eşleştirme, gruplama ve sıralama becerilerini destekleyici oyuncaklarla oynayan çocuklarda ise yalnız aktif oyun davranışının arttığı belirlenmiştir. Çalışmamızla paralel olarak, yapılan çalışmalarda okul öncesi dönemdeki çocuklarda yalnız pasif ve yalnız aktif oyun davranışlarının görüldüğünü belirtmektedir⁽²⁸⁻³⁰⁾. Truelove ve ark.⁽³¹⁾ 2-6 yaş arasındaki çocuklarda aktif oyunu tanımlamak amacıyla yaptığı çalışmada, bu dönemde aktif oyunun çok sık görüldüğü belirlenmiştir. Safferman'ın⁽³²⁾ farklı renkteki oyun alanlarının oyun davranışları üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada ise çocuklarda okul öncesi dönemde pasif oyun davranışlarının görülebildiği vurgulanmıştır. Çocukların okul öncesi dönemde bilişsel aktivite içeren oyun ve oyuncak türlerinde zorlandığı için daha pasif oyun davranışları gösterdiği düşünülmektedir. Çocukların daha çok yaşlarına uygun oyun ve oyuncak türleri tercih etmesi çocukların daha aktif olmasını sağlayabilir.

Çalışmamızda, elektronik, uzaktan kumandalı, bilgisayar oyuncakları, güncel kahramanları, maket uçakları, gemileri, evleri ve oyuncak savaş aletlerini tercih eden çocukların sosyal duygusal uyumlarının azaldığı, diğer bir taraftan sosyal duygusal uyumları artan çocukların ise sosyal oyun davranışları artarak, itiş kakış ve sessiz oyun davranışlarının azaldığı belirlenmiştir. Çalışmamıza paralel olarak, yapılan çalışmalarda da, sosyal duygusal uyum düzeyleri yüksek olan çocuklarda olumlu ilişkilerin daha fazla olduğu bildirilmiştir^(33,34). Broekhuizen ve ark.⁽³⁵⁾ yaptıkları çalışmada, sosyal duygusal uyumları azalan çocukların çevresi ile olumsuz ilişkiler kurduğunu belirtmiştir. Çocukların şiddet içeren, paylaşımı ve iletişimi azaltan oyuncakları tercih etmesi, çocuğun itiş kakış oyun davranışlarının artmasına, çevresi ile iletişiminin bozulmasına ve sosyal duygusal uyumunun azalmasına neden olabilmektedir. Çevresi ile paylaşımının arttığı oyuncakların tercih edilmesi, çocukların sosyal uyum ve sosyal oyun davranışlarını artmasını sağlayarak çevresi ile ilişkilerini olumlu etkilemektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmamızda, çocukların oyuncak tercihlerinin cinsiyetlerine göre değişiklik gösterdiği, çocukların oyuncak tercihleri, oyun davranışları ve sosyal duygusal uyumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, oyuncak tercihlerinin sosyal duygusal uyumlarını ve sosyal oyun davranışlarını etkilediği, sosyal duygusal uyumları arttıkça sosyal oyun davranışlarının arttığı itiş kakış ve sessiz oyun davranışlarının azaldığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçları doğrultusunda, çocukların oyuncak tercihleri, oyun davranışları ile sosyal duygusal uyumları farklı ve daha kalabalık örneklem gruplarında araştırılabilir. Çocukların oyuncak tercihleri ve oyun davranışları ile ilgili gözlem yöntemi ile bilgi toplanabilir. Boylamsal çalışmalar ile çocukların oyun davranışları ve bu davranışların sosyal duygusal uyumları üzerindeki etkileri izlenebilir. Ailelerin ve öğretmenlerin çocuklara oyuncak konusunda doğru yönlendirme yapmaları ve tercihlerine saygı duymaları, evde ve okulda her iki cinsiyete hitap eden her türden oyuncak bulundurulması sağlanmalıdır. Öğretmenlerin ve ailelerin çocuklarının oyun becerilerini ve sosyal ilişkilerini nasıl geliştirecekleri yönünde bilgilendirilmesi ve çocukların oyun davranışlarının ve sosyalleşme süreçlerinin takip edilmesi önerilmektedir.

Etik Kurul Onayı: Etik kurul onayı Dumlupınar Üniversitesi Rektörlüğü'nden alınmıştır (Karar No: 2018/2, Tarih: 08.03.2018).

Çıkar Çatışması: Bu çalışmada yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek: Araştırma sürecinde hiçbir kurum/kuruluştan finansal destek alınmamıştır.

Hasta Onamı: Çalışmaya katılan bireylerden sözlü ve yazılı onam alınmıştır.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was obtained from Dumlupınar University Rectorate (Decision No: 2018/2, Date: 08.03.2018).

Conflict of Interest: In this study, there was no conflict of interest between the authors.

Funding: No financial support was received from any institution/organization during the research process.

Informed Consent: Verbal and written consent was obtained from the participants.

KAYNAKLAR

1. Güder SY, Alabay E. 3-6 Yaş arasındaki çocukların oyuncak tercihlerinin toplumsal cinsiyet bağlamında incelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 2016;17(2):91-111.
2. Kennedy-Behr A, Rodger S, Mickan S. Physical and social play of preschool children with and without coordination difficulties: preliminary findings. British Journal of Occupational Therapy. 2011;74(7):348-54. [CrossRef]
3. Daunhauer LA, Coster WJ, Tickle-Degnen L, Cermak SA. Play and cognition among young children reared in an institution. Physical & Occupational Therapy in Pediatrics. 2010;30(2):83-97. [CrossRef]
4. Kaytez N, Durualp E. Türkiye'de okul öncesinde oyun ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. 2014;2(2):110-22.
5. Coelho L, Torres N, Fernandes C, Santos AJ. Quality of play, social acceptance and reciprocal friendship in preschool children. European Early Childhood Education Research Journal. 2017;25(6):812-23. [CrossRef]
6. Dinella LM, Weisgram ES, Fulcher M. Children's gender-typed toy interests: Does propulsion matter?. Archives of Sexual Behavior. 2017;46(5):1295-305. [CrossRef]
7. Trawick-Smith J, Wolff J, Koschel M, Vallarelli J. Effects of toys on the play quality of preschool children: influence of gender, ethnicity, and socioeconomic status. Early Childhood Education Journal. 2015;43(4):249-56. [CrossRef]

8. Wonginjun S, Pongjaturawit Y, Chaimongkol N. Predictors of play behaviors of preschoolers receiving service in child development centers. The Public Health Journal of Burapha University. 2015;10(1):65-76.

9. Coplan RJ, Rubin KH. Exploring and assessing nonsocial play in the preschool: the development and validation of the Preschool Play Behavior Scale. Social Development. 1998;7(1):72-91. [CrossRef]

10. Gülay-Ogelman H. Okul Öncesi Oyun Davranış Ölçeği'ni (ODÖ) Türkçe'ye uyarlama çalışması. Uluslararası Hakemli Akademik Sosyal Bilimler Dergisi. 2012;3(2):201-21.

11. Güven Y, Işık B. Beş yaş çocukları için Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği'nin (MASDU-5 Yaş) geçerlik ve güvenirlik çalışması. MÜ Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. 2006;23:125-42.

12. Güney O. 5-6 yaş çocuklarında algılanan cinsiyet kalıpyargılarına ilişkin ebeveyn beklentileri ile oyuncak tercihleri arasındaki ilişki. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek lisans Tezi. 2012.

13. Youngs AR. Let's play! A study examining the Acceptability of Cross-Gender Play of Children 2016.

14. Yağan Güder S, Güler Yıldız T. Okul öncesi dönemdeki çocukların toplumsal cinsiyet algılarında ailenin rolü. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2016;31(2):424-46. [CrossRef]

15. Marjanovič-Umek L, Fekonja-Peklaj U. The roles of child gender and parental knowledge of child development in parent-child interactive play. Sex Roles. 2017;77(8):496-509. [CrossRef]

16. Weisgram ES, Bruun ST. Predictors of gender-typed toy purchases by prospective parents and mothers: the roles of childhood experiences and gender attitudes. Sex Roles. 2018;79(5-6):342-57. [CrossRef]

17. Özdemir S. 5-6 yaş grubu çocukların serbest zaman etkinliklerindeki oyun ve oyuncak tercihlerinin incelenmesi. Journal of Educational Science. 2014;2(2):1-15.

18. Todd BK, Fischer RA, Di Costa S, Roestorf A, Harbour K, Hardiman P. et al. Sex differences in children's toy preferences: a systematic review, meta-regression, and meta-analysis. Infant and Child Development. 2018;27(2):e2064. [CrossRef]

19. Shojaee M, Cui Y, Shahidi M. Patterns and predictors of children's gender-typed preferences of toys. European Scientific Journal. 2016;12(11):15-34. [CrossRef]

20. Boe JL, Woods RJ. Parents' influence on infants' gender-typed toy preferences. Sex Roles. 2018;79:358-73. [CrossRef]

21. Muñoz JM, Braza F, Carreras R. Controlling relationships in preschool children. International Journal of Behavioral Development. 2004;28(5):444-8. [CrossRef]

22. Ünsal FÖ. Okul Öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal duygusal uyumları ile davranış sorunları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek lisans Tezi. 2010.
23. Özyürek A. Okul öncesi çocukların duyguları tanıma ile duyguları yönetme ve arkadaşlık becerileri arasındaki ilişki. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi. 2017;59:128-40.
24. Gökçe F. 5-6 yaş çocukların sosyal-duygusal uyumları ile annelerinin çocuk yetiştirme tutumlarının incelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek lisans Tezi. 2013.
25. Edwards CP. Children's play in cross-cultural perspective: A new look at the six cultures study. Cross-Cultural Research. 2000;34(4):318-38. [\[CrossRef\]](#)
26. Duman G, Temel ZF. Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nde anasınıfına devam eden çocukların oyun davranışlarının incelenmesi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2011;1(1):279-98.
27. Flook L, Goldberg SB, Pinger L, Davidson RJ. Promoting prosocial behavior and self-regulatory skills in preschool children through a mindfulness-based kindness curriculum. Developmental Psychology. 2015;51(1):44-51. [\[CrossRef\]](#)
28. Veiga G, Ketelaar L, De Leng W, Cachucho R, Kok JN, Knobbe A, et al. Alone at the playground. European Journal of Developmental Psychology. 2017;14(1):44-61. [\[CrossRef\]](#)
29. Jones S, Lagacé-Séguin DG. I think I can't, I think I can't: associations between parental pessimism, child affect and children's well-being. Early Child Development and Care. 2006;76(8):849-65. [\[CrossRef\]](#)
30. Nam JK, Kim MS. The relationships among play space, play behaviors and playfulness of 4-year old children in childcare centers. Korean Journal of Child Studies. 2014;35(2):25-41. [\[CrossRef\]](#)
31. Truelove S, Vanderloo LM, Tucker P. Defining and measuring active play among young children: a systematic review. Journal of Physical Activity and Health. 2017;14(2),155-66. [\[CrossRef\]](#)
32. Safferman BN. Impact of color on children's play behaviors. Michigan State University, 2015.
33. Samur AÖ, Deniz ME. Değerler eğitimi programının 6 yaş çocuklarının sosyal ve duygusal gelişimlerine etkisi. Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi. 2014;7(4):463-81. [\[CrossRef\]](#)
34. Gülay H, Önder A. A study of social-emotional adjustment levels of preschool children in relation to peer relationships. Education 3-13. 2013;41(5):514-22. [\[CrossRef\]](#)
35. Broekhuizen ML, Mokrova IL, Burchinal MR, Garrett-Peters PT, Family Life Project Key Investigators. Classroom quality at pre-kindergarten and kindergarten and children's social skills and behavior problems. Early Childhood Research Quarterly. 2016;36:212-22. [\[CrossRef\]](#)